

Preporučeni prijevod stručnih pojmova u neklinici, klinici i farmakovigilanciji

Verzija 1, 12. listopada 2012.

Engleski pojam	Hrvatski, u SPC-u	Hrvatski, u PIL-u (= isti prijevod kao u SPC-u)*	Napomene
A			
abdominal pain	bol u abdomenu	bol u trbuhu	
abdominal discomfort	nelagoda u abdomenu	nelagoda u trbuhu	
distension	distenzija	rastezanje, nadimanje	
abnormal	poremećen, abnormalan, neuobičajen	=	ovisno o kontekstu; "neuobičajen" ne ako se navode laboratorijski nalazi
abscess	apsces	(lokalizirana) gnojna upala	
absorption	apsorpcija		
active substance	djelatna tvar	=	
activity	aktivnost	=	
accumulation	nakupljanje	=	
activated partial thromboplastin time	aktivirano parcijalno tromboplastinsko vrijeme		
adapter	nastavak	=	
administration	primjena	=	
adverse event	štetni događaj	=	
adverse reaction, adverse effect, side effect, undesirable effect	nuspojava	=	
adverse effect	štetni učinak	=	samo kada se odnosi na (pret)klinička ispitivanja
affinity	afinitet		
aggravation	pogoršanje	=	
agitation	agitacija	uznemirenost	
agonist	agonist		
air hunger	glad za zrakom	=	
allergic reaction	alergijska reakcija		
allergic-type hypersensitivity reactions	reakcije preosjetljivosti alergijskog tipa	=	
alternative treatment	zamjensko liječenje	=	ne - alternativno
analysis	analiza		
anorexia	anoreksija	gubitak teka (apetita)	
antagonist	antagonist		
autoantibody	autoprotutijelo, autoantitijelo		
antibody	protutijelo, antitijelo	=	
anxiety	anksioznost	tjeskoba	
apathy	apatija	=	
apparent	prividni		
area	područje	=	

area under the curve	površina ispod krivulje		
arm (study)	krak (studije), skupina (u studiji)		
arthralgia	artralgija	bol u zglobovima	
asthenia	astenija	opća slabost	
ATC code	ATK oznaka		
atrial fibrillation	fibrilacija (treperenje) atrijska (pretklijetki)	treperenje pretklijetki	
atrial flutter	undulacija (lepršanje) atrijska (pretklijetki)	lepršanje pretklijetki	
average	prosječan, prosjek	=	
B			
balance (impaired)	(poremećaj) ravnoteže	=	
baseline value	osnovna/početna vrijednost	=	
behavioural disorder	poremećaj ponašanja	=	
being sick (vomiting)	povraćanje	=	
benign	benigni, dobroćudni	dobroćudni	
between-subject variability	interindividualna varijabilnost		varijabilnost između ispitanika
binding	vezanje	=	
biotransformation	biotransformacija		
blister	mjehur(ić) (npr. na koži ili sluznici)	=	
blister	blister	=	kada se odnosi na unutarnje pakovanje lijeka
bloatedness	nadutost	=	
blood count	krvna slika	=	
blood poisoning	trovanje krvi	=	
bioavailability	bioraspoloživost		
body mass index	indeks tjelesne mase		
body mass	tjelesna masa		
body weight	tjelesna težina		
bradycardia	bradikardija	usporen rad srca	
breathlessness	nedostatak zraka	=	
bruising	stvaranje (nastanak) modrica	=	
C			
cancer	rak	=	
carcinoma	karcinom	=	
cause	uzrok	=	
cellulitis	celulitis	upala potkožnog tkiva	
chills	zimica	=	
channel	kanal		
clearance	klirens		
clinically overt	klinički zamjetno, simptomatsko, manifestno		ovisno o kontekstu
coagulation disorder	poremećaj koagulacije	poremećaj zgrušavanja (krvi)	
compartment	odjeljak	=	
complete	kompletni, potpuni	potpuni	
concomitantly	istodobno / konkomitantno	istodobno	
confidence interval	interval pouzdanosti		
confusion	konfuzija	smetenost	
consciousness	svijest	=	
constipation	konstipacija	zatvor	

continuous infusion	kontinuirana infuzija		
controlled (or low) sodium diet	dijeta s kontroliranim (niskim) unosom natrija	=	
convulsions	konvulzije	=	
controls	kontrole	=	
cramps	grčevi	=	
cross reaction/sensitivity	križna reakcija/preosjetljivost	=	
D			
delusions	deluzije	=	
device	pomagalo, uređaj	=	
diet	dijeta	=	
difficulty breathing	otežano disanje	=	
diffusion	difuzija		
diplopia	diplopija	dvoslike	
discolouration	diskoloracija	promjena boje (npr. kože)	
discomfort	nelagoda	=	
disease	bolest	=	
disorder	poremećaj	=	
dissolution behaviour	disolucijska svojstva/profil		
distribution	distribucija, raspodjela		
dizziness	omaglica	=	
dosage	doziranje	=	
dosage form	farmaceutski oblik		
dose	doza	=	
dose escalation	postupno povećavanje doze		
dose tapering	postupno smanjivanje doze		
drowsiness	omamljenost	=	
drug	lijek	=	
drug eruption	izbijanje kožnih promjena uzrokovano lijekom		
drug fever	vrućica uzrokovana lijekom	=	
drug disposition	raspoloživost lijeka		ovisi o kontekstu
drug rash	medikamentozni osip	osip uzrokovan lijekom	
dry	suh	=	
dryness	suhoća	=	
dysgeusia	disgeuzija	promjena osjeta okusa; promijenjen osjet okusa	
dyspepsia	dispepsija	loša probava	
dyspnoea	dispneja	otežano disanje, zaduha	
dysuria	dizurija	otežano, bolno mokrenje	
E			
effect	učinak	=	
effective t1/2	efektivno/biološko/akumulacijsko poluvrijeme		ovisi o kontekstu i lijeku
effectiveness	učinkovitost	=	
efficacy	djelotvornost		
elimination	eliminacija, uklanjanje		
elimination rate	brzina eliminacije		

emesis	povraćanje, emeza	povraćanje	
emotional lability	emocionalna labilnost	=	
encephalopathy	encefalopatija	oštećenje mozga	
primary / secondary / composite endpoint	primarni / sekundarni / kompozitni ishod		
primary / secondary / composite endpoint (outcome measure)	mjera primarnog / sekundarnog / kompozitnog ishoda		
eructation	podrigivanje	=	
erythema	eritem	crvenilo	
estimated	procijenjen	=	
event	dogadjaj	=	
exacerbation	egzacerbacija	pogoršanje, povratak bolesti	
excretion	ekskrecija, izlučivanje	izlučivanje	
exfoliation	eksfolijacija, ljuštenje	ljuštenje	
exposure	ekspozicija, izloženost	izloženost	
extension	produžetak (kliničkog ispitivanja)		
extremities	ekstremiteti, udovi	udovi	
eyestrain	zamor očiju	=	
F			
faeces	feces, stolica	stolica	
failure	zatajenje	=	
faintness	nesvjestica	=	
fatigue	umor	=	
feeling generally unwell	opće loše osjećanje	=	
feeling jittery	osjećaj treme	=	
feeling sick (nausea)	mučnina	=	
fever	vrućica	=	
fibrillation	fibrilacija	treperenje	
first line treatment	prva linija liječenja	=	
fits	napadaji	=	
flatulence	flatulencija, vjetrovi	vjetrovi	
floaters	skotomi	lebdeće mrlje u vidnom polju	
floppy	mlohav	=	
flu-like	nalik gripi	=	
flushing	crvenilo uz osjećaj vrućine; crvenilo praćeno osjećajem užarenosti/ vrućine	=	
flutter	undulacija	lepršanje	
follow up (period)	praćenje (period praćenja)	=	
G			
gastrointestinal	gastrointestinalni, probavni	probavni, želučano-crijevni	
gate	vrata		
giddiness	omaglica	=	
gout	giht	=	
guinea pig	zamorac		
H			
haematoma	hematom	modrica, podljev krvi	
haemorrhage	hemoragija, krvarenje	krvarenje	
half-life	poluvrijeme, poluvijek		

hallucinations	halucinacije	=	
harmful	štetan	=	
healthy volunteer	zdravi dobrovoljac	=	
heart beats	otkucaji srca	=	
high temperature	povišena tjelesna temperatura	=	
hives	koprivnjača	=	
hoarseness	promuklost	=	
hot flush(es)	navala(e) vrućine (valunzi)	=	
hypersensitivity	preosjetljivost, hipersenzitivni – samo ako je dio naziva bolesti – npr. pneumonitis ili vaskulitis	preosjetljivost	
hypertension	hipertenzija	povišeni (krvni) tlak	
hypotension	hipotenzija	sniženi (krvni) tlak	
hypotonia	hipotonija	mlohavost	
hypotonic hyporesponsive syndrome	hipotonički hiporesponzivni sindrom	=	isto i u uputi jer je naziv sindroma
I			
idiosyncrasic infusion related reactions	idiosinkrazijske reakcije povezane s infuzijom	reakcije koje su povezane s infuzijom nepoznatog uzroka	
ileus	ileus	zastoj rada crijeva, zastoj prolaska crijevnog sadržaja	
ill-defined site/disease/condition	nedovoljno definiran(o) sjelo/bolest/stanje	=	
immediate discontinuation	trenutni prekid	=	
immediate reactions	trenutne reakcije (preosjetljivosti)	=	
impairment	oštećenje (funkcije organa)	=	
incidence	incidencija		ne - pojavnost
index	indeks		
indigestion	indigestija	loša probava	
induction treatment/therapy	indukcijsko, uvodno liječenje/terapija	=	
induration	induracija, otvrdnuće	otvrdnuće	
infection	infekcija	infekcija, zaraza	
infusion	infuzija	=	
inhalation	inhalacija	= , udisanje	
inhaler	inhalator	=	
inhibitor	inhibitor		
injection	injekcija, injiciranje	injekcija, injiciranje/ubrizgavanje	ovisno o kontekstu
injury	ozljeda, oštećenje	=	ovisi o kontekstu (npr. ozljeda živca ali hepatocelularno oštećenje)
insomnia	nesanica, insomnia	nesanica	
insufficiency	insuficijencija, zatajivanje	zatajivanje	
interaction	interakcija		
interstudy comparison	usporedba između studija, usporedba na temelju različitih studija		ovisi o kontekstu
intramuscular	intramuskularno	u mišić	

intravenous	intravenski	u venu	
investigations	pretrage	=	
irritability	iritabilnost, razdražljivost	razdražljivost	
itchy, itching	koji svrbi, praćen svrbežom	=	
J			
jaundice	žutica	=	
jaw	čeljust	=	
L			
Labelling	označavanje (lijeka)	=	
lactic acidosis	laktacidoza		
level	razina	=	
libido	libido	spolni nagon	
ligand	ligand		
lightheadedness	ošamućenost	=	
limb(s)	ud(ovi)	=	
listlessness	bezzvoljnost	=	
loading dose	udarna doza		
lockjaw	ukočenost vilice	=	
long-acting	dugodjelujući, dugog djelovanja	=	
loss	gubitak	=	
lymphadenopathy	limfadenopatija	promjena limfnih čvorova (povećanje, bolnost, crvenilo)	promjena na limfnim čvorovima ne znači uvijek samo povećanje
M			
maintenance dose	doza održavanja		
magnitude	veličina		
malaise	malaksalost, opće loše stanje	=	
malignancies	zloćudne bolesti	=	
malignant	maligni, zloćudni	zloćudni	
management (npr. nuspojave)	zbrinjavanje (nuspojave)	=	
marginal	marginalni, granični	granični	
mass	masa	=	
mass balance	masena bilanca		
maternally toxic dose	doza toksična za majku		
mean	aritmetička sredina (srednja vrijednost)		može se koristiti pojam u zagradi
median	medijan		ne - srednja ili prosječna vrijednost
medical patients	ne-kirurški bolesnici	=	
medical device	medicinski proizvod		
medicinal product	lijek	=	
medicine	lijek	=	
meta-analysis	meta-analiza		
metabolite	metabolit		
mini pig	patuljasta svinja		
monitoring	nadzor, praćenje	=	
monitoring for signs and symptoms...	praćenje bolesnika zbog moguće pojave znakova ili simptoma...		

multiple dose	višekratna, ponovljena doza ili doziranje		
musculoskeletal discomfort	nelagoda u mišićno-koštanom sustavu	=	
must (not)	mora (ne smije)	=	ne – treba!
myocardial infarction	infarkt miokarda	srčani udar	
N			
nausea	mučnina	=	
neonate	neonatus, novorođenče	novorođenče	
nervousness	nervoza	=	
nettle	žarenje	=	
nettle rash	koprivnjača, urtikarija	koprivnjača	
newborn	novorođenče		
neoplasm, benign	dobročudna novotvorina	=	
neoplasm, malignant	zloćudna novotvorina	=	
nonclinical	neklinički		
NSAID	NSAIL		
numbness	utrnulost	=	
numbness in/of (npr. ruke)	utrnulost, obamrlost (npr. ruke)	=	
O			
observed	opažen, zabilježen, zapažen (npr. nuspojave)	=	
oedema	edem	oteklina	
opportunistic (infection)	oportunistička (infekcija)		
obstipation	opstipacija	zatvor	
overdose	predoziranje	=	
P			
Package leaflet	uputa o lijeku	=	
packaging, outer	vanjsko pakovanje (lijeka)	=	
packaging, immediate	unutarnje pakovanje (lijeka)	=	
palpitations	palpitacije	osjećaj lupanja srca	
pancreatitis	pankreatitis	upala gušterače	
parameter	parametar	=	
partial	parcijalno, djelomično	djelomično	
patient	bolesnik	=	pacijent samo u slučaju dijagnostičkih sredstava, oralne kontracepcije i sl. kada se može pretpostaviti da je riječ o zdravoj osobi
patient alert card	kartica s upozorenjima za bolesnika	=	
patient card	kartica za bolesnika	=	
patient reminder card	kartica s podsjetnikom za bolesnika	=	
patient response	odgovor bolesnika (na terapiju)	=	
patient-year	pacijent-godina, bolesnik-godina		
peak	vršni		
percentage	postotak	=	
percentile	percentila		

perennial	cjelogodišnji	=	
perforation	perforacija	proboj, probijanje, probod, probušenje	
performance status	funkcionalno stanje (bolesnika)		
period	period, razdoblje	=	
pharmaceutical form	farmaceutski oblik	=	
photosensitivity	fotosenzibilnost, fotoosjetljivost	=	
photosensitization	fotosenzibilizacija		
placebo	placebo		
placebo effect	placebo učinak		
pneumonia	pneumonija, upala pluća	upala pluća	
pollakiuria	polakizurija	učestalo mokrenje (malih količina mokraće)	
population	populacija		
postmaximum levels	razine/vrijednosti nakon vršne razine		
post-nasal drip	slijevanje sluzi iz nosa u grlo	=	
potent inhibitor	potentni inhibitor	=	ne - jaki
preclinical	pretklinički		osim u podnaslovu 5.3 (ovisi o kontekstu, prije stavljanja na tržište)
preparation	pripravak, priprema, pripravljanje	=	ovisno o kontekstu
prescribe	propisati	propisati	ne - prepisati
prevalence	prevalencija		ne - prevladavanje
procedure	postupak	=	
proportion	proporcija, udio		
prodrug	predlijek		
product information	informacije o lijeku	=	podrazumijevaju Sažetak, uputu, označavanje i dr.
pruritus	pruritus, svrbež	svrbež	
pump	pump(ica)	=	
R			
range	raspon	=	
rash	osip	=	
rate	stopa (npr. incidencije), ili brzina (npr. glomerularne filtracije)	=	ovisno o kontekstu
ratio	omjer		
reabsorption	reapsorpcija		
rebound effect	povratni ('rebound') učinak	povratni učinak	
receptor	receptor		
reconstitution	rekonstitucija	priprema za primjenu	
recurrent	rekurentan, opetovan, ponavljan	opetovan, ponavljan	
redness	crvenilo	=	
region	regija	=	
relapse	relaps, recidiv	ponovna pojava (povrat(ak), aktivacija) bolesti	
remission	remisija (bolesti)		
repeated dose	ponovljena doza	=	
replication (virus)	replikacija (virusa)	umnažanje (virusa)	ne - razmnažanje

resistance	rezistencija	otpornost	
response	odgovor	=	
restlessness	nemir	=	
retching (sinonimi gagging, dry heaves)	dizanje želuca	=	
rhinitis	rinitis	hunjavica	
rigid muscles	rigidni mišići	ukočeni mišići	
rigors	tresavica	=	
runny nose	curenje nosa	=	
rupture	ruptura	puknuće, prsnuće, razdor, rasprsnuće, raspuklina	
S			
safety	sigurnost	=	
saturation	saturacija, zasićenje	zasićenje	
scale	skala, ljestvica		
seizures	napadaji	=	
sensation of heaviness	osjećaj težine	=	
sensitivity (to drug)	osjetljivost (na lijek)	=	
serious (npr. side effect)	ozbiljna (nuspojava)	=	
severe (npr. side effect, pain)	teška (nuspojava), jaka (npr. bol)	=	
shingles (sinonimi herpes zoster, zoster, zona)	herpes zoster	=	
shivering	drhtanje	=	
shooting pain	probijajuća bol	=	
short(ness of) breath	nedostatak zraka	=	
sign	znak	=	
significantly	značajno	=	ne – znatno ili važno
single dose	jednokratna, pojedinačna, jedna doza	=	
sinusitis	sinusitis	upala sinusa	
symptom	simptom	=	
skin eruption	izbijanje kožnih promjena	=	
sleep disorders	poremećaji spavanja	=	
sleepiness	pospanost	=	
sleeplessness	nesanica	=	
sluggishness	tromost	=	
solubility	topljivost	=	
somnolence	somnolencija	izrazita pospanost	
spasm	spazam	grč	
stabbing pain	probadajuća bol	=	
stage	stadij	=	
starting dose	početna doza	=	
steady-state	stanje dinamičke ravnoteže		
stomach	želudac, ali i trbuh	=	
stroke	moždani udar	=	
suicide	suicid, samoubojstvo	samoubojstvo	
subcutaneous	supkutano	potkožno, pod kožu	
subject	ispitanik, osoba	=	ovisno o kontekstu

sublingual	sublingvalno	pod jezik	
Summary of Product Characteristics	Sažetak opisa svojstava lijeka	=	
surgery	kirurški,operativni zahvat, operacija	=	
surgical patients	kirurški bolesnici	=	
susceptible patients	podložni/susceptibilni bolesnici	podložni	
swelling	oticanje	=	
syndrome	sindrom	=	
T			
tachycardia	tahikardija	ubrzan rad srca	
tenderness	osjetljivost (na dodir)	=	
terminal	terminalni, završni	završni	
therapeutic	terapijski	=	
therapy	terapija	=	
thigh	bedro	=	
throat tightness	stezanje u grlu	=	
tingling	trnci	=	
tinnitus	tinitus	zujanje/zvonjava u ušima	
tolerability of the drug	podnošljivost lijeka, ali i navikavanje (ovisnost o) na lijek(u)	=	ovisi o kontekstu
topical	topikalno	lokalno, površinski	ne - topički
total body clearance	ukupni tjelesni klirens		
toxic dose	toksična doza		
toxic drug eruption	izbijanje kožnih promjena uzrokovano toksičnim učinkom lijeka	=	
treatment	liječenje	=	
trembling	drhtav	=	
tremor	tremor	nevoljno drhtanje	ne - drhtavica
trough level	najniža koncentracija lijeka		(tijekom dozirnog intervala)
tumour	tumor	=	
twitching	trzanje mišića	=	
U			
underlying condition/disease	podležeće stanje/bolest	=	
urticaria	urtikarija	koprivnjača	
user	korisnik	=	
V			
validated	validiran, potvrđen	potvrđen	
variable	varijabla	=	
vertigo	vrtočlavica, vertigo	vrtočlavica	
volume of distribution	volumen distribucije		
volume of distribution, apparent	prividni volumen distribucije		
volunteer	dobrovoljac	=	
vomiting (being sick)	povraćanje	=	
vs (versus)	naspram	=	
W			
watery (watering) eyes	suzenje očiju	=	ne – vodenaste oči
weariness	iznurenost	=	

weight	težina	=	
wheals	urtike	koprivnjača	
wheezing	piskanje, zviždanje (pri disanju, u plućima)	=	
whooping	hripanje	=	
within	unutar	=	ovisi o kontekstu
within-subject variability	intraindividualna varijabilnost		varijabilnost kod istog ispitanika (kod višekratnog mjerenja iste varijable)
worsening	pogoršanje	=	

* na mjestima gdje nema oznake = riječ je o stručnim pojmovima koji se koriste samo u SPC-u.

Pitanje	Problem	Preporuka prema Compilation of QRD decisions on stylistic matters in product information
Prevođenje termina "should"	Doslovni prijevod termina "should" u "treba" je problematičan jer može imati značenje nečega što je preporučeno ili se preferira.	<p>Potrebno je koristiti pojam koji najbolje odgovara i koji je najbliži značenju glagola "morati" u dijelovima gdje se daje naputak pacijentu ili liječniku.</p> <p>(Kako bi se izbjegao ovaj problem, EMA u engl. tekstovima informacija o lijeku preporučuje izbjegavanje riječi "should" gdje je to moguće. Npr. umjesto "Pregnant women should not breast-feed" se može koristiti "Pregnant women must not breast-feed"; umjesto "X should be taken with food" može se navesti "X is to be taken with food".)</p> <p>Kada je to primjenjivo, preporučuju se sljedeći prijevodi u hrvatskom tekstu:</p> <p>"should" – "mora se", "nužno je", "potrebno je"; "should only" – "smije se samo"; "should not" – "ne smije se".</p>